

ÅLANDS MILJÖPRÖVNINGSNÄMND

Strandgatan 25
22 100 Mariehamn
Tel.nr. (018) 25000 växel (018) 25127 direkt
Fax.nr. (018) 16595 Hemsida www.mpn.aland.fi

MILJÖTILLSTÅND

Datum

26.11.2002

Ärendenummer

MPN-02-11

Sökanden

Oy Shell Ab
Hamnvägen
22410 Godby

Ärende

Ansökan om miljötillstånd för upplag av högst 4500 m³ flytande bränslen vid depåområde invid Färjsundet i Finströms kommun.

Ansökan har anhängiggjorts vid miljöprövningsnämnden den 29.04.2002 och kompletterats 07.05.2002.

Verksamhet och dess placering

Ansökan avser tillstånd för upplagring i produktionsanläggning* av högst 4500 m³ flytande bränsleprodukter i cisterner på berg vid fastigheten Pehrsberg 1:2 vid Färjsundet i Godby by i Finströms kommun. Sökanden har planerat att förnya två cisterner på området under år 2003.

Grund för sökande av tillstånd

Grunden för sökande av miljötillstånd är 11 § landskapslagen om miljöskydd och miljötillstånd (30/2001), då tillstånd behövs enligt landskapsförordningen om miljöskydd och miljötillstånd (35/2001) bilaga 1 punkt 6a), 6 kap. 18 § punkt o) i vattenlagen för landskapet Åland (61/1996) och 3 kap. 10 § punkt 15) landskapsförordningen om hälsovården (63/1973).

* Produktionsanläggning är definierat i förordningen om industriell hantering och upplagring av farliga kemikalier (FFS 59/1999 antagen på Åland genom ÅFS 48/1999) som ”ett område som innehas av en verksamhetsidkare och där farliga kemikalier hanteras eller upplagras i en eller flera anläggningar”.

Tillstånd och avtal rörande verksamheten samt områdets planläggningssituation

Tidigare tillstånd och avtal rörande verksamheten samt områdets planläggningssituation

Bolaget Oy Shell Ab är ett aktiebolag som är registrerat i Vanda. Bolaget har verkat på området i Godby by vid Färjsundet sedan året 1926 genom arrendekontrakt av området med Medicinalstyrelsen. Arrendatorn berättigades till att uppföra cisterner för som det då hette ”förvaring av naftaprodukter samt nödvändiga byggnader med iakttagande av alla laga föreskrifter”. För området som arrenderades på 50 år erhöles från början byggnadslov för två cisterner och upplagring av högst 100 ton bensin och 200 ton petroleum.

Den 28 september 1958 upprättades ett arrendeavtal med landskapsstyrelsen för samma markområde. Landskapsstyrelsen beviljade senare även drifttillstånd för upplag för brännbara vätskor den 26 september 1985. Den 8 oktober 1998 godkände båda parterna ett nytt legoavtal för området, som en förlängning av det befintliga arrendeavtalet från 1958. Legovillkoren i avtalet stipulerar att området skall användas till oljelagerverksamhet och att högst 4500 m³ bensin och lätt flytande oljor får upplagras.

För oljedepån har en byggnadsplan, daterad den 28 april 1993, fastställts av kommunfullmäktige i Finström den 15 november 1993. Området är därmed fastslaget som ett kvartersområde för oljedepå med tillhörande skyddszon och vattenområde för brygga och tekniska anordningar. Kommunstyrelsen i Finström beslutade den 4 mars 2002 ett undantag från gällande byggnadsplan för uppförande av två nya oljecisterner och rivandet av tre av de gamla cisternerna.

Byggnadsnämnden i Finström beviljade den 28 september 2001 byggnadslov för uppförande av ny pumpstation, utbyte av bränslerör med tillhörande utrustning samt förnyande av regnvattenavlopp med oljeavskiljare. Samtliga arbetsmoment utfördes enligt standarder SFS nr 3350 och 3356. Arbetena slutsynades och godkändes den 23 januari 2002 av byggnadsinspektören. Byggnadsnämnden beviljade sedermera även byggnadslov för uppförandet av två nya oljecisterner den 25 november 2002.

Sökanden anmälde till övervakande myndighet om ändring av utrustning i verksamheten då pumpstation, rör och lastningsutrustning skulle byggas. I beslutet från landskapsstyrelsen den 24 januari 2002 har man konstaterat att de ändringar som sökanden planerar är så omfattande att tillstånd krävs från brand- och säkerhetsmyndigheten enligt 46 § förordningen om industriell hantering och upplagring av farliga kemikalier (FFS 59/1999 antagen på Åland genom ÅFS 48/1999). Brand- och säkerhetsmyndigheten beviljade tillstånd för ändringar i produktionsanläggningen i beslut K24/02/5/37 den 19 november 2002.

Sökandes rätt till de erforderliga områdena

Markområdet för den befintliga oljedepån är ca 5800 m² av fastigheten Pehrsberg 1:2 i Godby, Finström och innehas numera av landskapet. Området som ligger i omedelbar anslutning till Färjsundet, vattenområdet 876:6, arrenderas av Oy Shell Ab genom legoavtal den 8 oktober 1998 för 20 års arrendetid i enlighet med legovillkoren. Vägen till småbåtshamnen bredvid markområdet ägs av kommunen och vattenområdet ägs gemensamt av alla de fastigheter i Godby som har bildats genom styckning av stamlägenheterna 1-6 och fått i styckningen rätt till vattenområdet.

Verksamhetsbeskrivning

Depåverksamhet

Anläggningen har två anställda och tre trafikidkare som hämtar bränsle från lastningsplatsen vid upplaget med för ändamålet godkända tankbilar. Ansvarig för verksamheten är lagerchefen Timo Rautatammi.

Oy Shell Ab:s upplag består av sju cisterner, vars totalvolym är 1 673,5 m³ och fördelar sig enligt tabell 1 nedan, samt en kontors- och lagerbyggnad på 321 m². I lagerlokalen, vilken är sammanbyggd med kontoret, förvaras andra förpackade brännbara vätskor som bl.a. specialbensin vars mängder uppgår till ca 17 000 kg/år. Hela området är inhägnat av ett 2,4 meter högt stängsel. För områdets placering se karta i bilaga 1.

Befintliga cisterner togs i bruk 1926 och har sedan dess besiktats vart femte år av myndigheterna. I cisternerna lagras huvudsakligen bensin, diesel och brännolja. De olika cisternernas placering ses i bilaga 2 och deras nuvarande kapacitet och storlek samt höjdförhållandet på platsen ses i tabell 1. Cisternerna är grundade på naturligt bergmassiv. Med nuvarande lagringskapacitet anländer till anläggningen ca ett fartyg i veckan för att bunkra bränsle i form av bensin 95 och 98 E, diesel samt vinter/sommar brännolja i cisternerna. Totalt har anläggningen tillstånd att lagra 4 500 m³ bensin eller lätt flytande oljor, vilket motsvarar ca två veckors försörjningsberedskap vid maximal bränsleförbrukning på Åland. Enligt sökandens uppgifter är genomloppet ca 20 000 m³ brännbara vätskor per år, varav stor del levereras direkt från lastningsplatsen med tankbil till kunden utan att passera någon distributionsanläggning (bensinmack) för ytterligare lagring.

Tabell 1. Uppgifter om cisternerna för upplagring av olika bränsleprodukter.

Cistern nr	Bränsle		Höjd m (botten ö. h.)	Nya planerade/föreslagna cisterner		
	Volym (m ³)	Typ		Volym (m ³)	Typ	Höjd m (botten ö.h.)
1	254	Diesel	5,75 (+5,71)	400	Diesel	9,00 (+5,71) ny
2	162	Thermovinter	5,75 (+5,87)	800	Thermosommar	9,00 (+5,80) ny *)
3	543	Thermosommar	9,00 (+5,50)	543	Thermovinter	
4	470	Bensin 95E	8,30 (+7,50)	470	Bensin 95E	
5	227	Bensin 98/99	7,30 (+7,00)	227	Bensin 98/99	
6	17,5	Bensin	3,60 (+6,00)	1000	Thermosommar	10,5 (ca +4,50) plan
7	50	Bensin	2,50 (+8,00)	1000	Diesel	10,5 (ca +5,00) plan
1 673,5 m ³		Totalt lagringskapacitet		4 440 m ³	Total lagringskapacitet	

*) Om cisternerna nr 6 och 7 byggs installeras flytande innertak och bränsletyp ändras till Bensin 95E.

Sökanden planerar att förnya två av de äldre cisternerna, nummer 1 och 2 mot två nya med större lagringskapacitet, totalt ca 1 200 m³ och riva den gamla cisternen nummer 6. De nya cisternerna, 400 och 800 m³ byggs enligt standarden SFS 2737 och 2740, se situationsplan 137-02-2b i bilaga 2. Den nya totala cisternkapaciteten skulle bli 15 000 ton/år. De utbytta cisternerna kommer att byggas på nuvarande cisterners fundament. Fundamenten utformas i enlighet med SFS 2679 utan att det krävs andra ingrepp i berget än bergsborring för fastsättningsanordningarna. Övrigt byggande av grund sker på bergsytan. Sökanden har uppgivit att schaktning aldrig kan utföras medan depån är i bruk samt att ett schaktat berg inte kan återställas såsom kravet från markägarna är ställt i legoavtalet. Sökanden har även beaktat cisternernas totala höjd vid planeringen av nya cisterner och har hållit samma totala höjd nivå och har därmed bedömt att anläggningen ser enhetlig ut från omgivningen. För detta projekt har sökanden erhållit godkännande av kommunen för ändring av byggnadsplanen samt byggnadslov.

Samtliga cisterner omges av en skyddsbassäng i gjuten betong, vilken måste uppfylla en viss volymstorlek. För närvarande är skyddsbassängens storlek ca 648 m³, vilket motsvarar den största cisternens volym +10 %. Om den största lagringsvolymen ökas på området ska skyddsbassängen förstöras för att motsvara den nya kapaciteten.

Sökanden undersöker även möjligheten att bygga ytterligare två cisterner så att de kan uppnå större lagringsvolymmer enligt försörjningsberedskapscentralens utredning om säkerhets-upplagring av nödvändiga petroleumprodukter. I utredningen anser man att upplagringen på Åland behöver ökas ifall en krissituation uppstår. Cisternernas totala volym skulle i så fall uppgå till 4 440 m³ vilket är inom gränsen för den totala mängd om 4 500 m³ brännbara vätskor som får lagras på området samtidigt, bl.a. enligt legoavtalet med landskapsstyrelsen. Sökanden uppger att en sådan ökning inte skulle ge en ökad genomströmning av bränsleprodukter utan framför allt ge en ökad säkerhetsförvaring på Åland.

Till cisternerna finns ett rörsystem anslutet, vilket sträcker sig till lossningsplatsen vid kajen och ett rörsystem som sträcker sig till lastningsplatsen för distributionsbilar (tankbilar). Dessa rörledningar inklusive magnetventiler och flödesvakter ändrades i enlighet med bygglov och PI-schema för dragningsarna, se ritning utförd av Devacon Oy 137-05-1b 03.04.2002. Även pumphuset med överbyggnad, beläget mellan cisternerna, lastningsplatsen och kajen, samt pumparna på området förnyades år 2001.

Lastningsplatsen är belägen endast ca 7 meter från lagerbyggnaden. Enligt standarden SFS 3350 bör avståndet mellan lastningsplats vara minst 30 meter, vilket är betydande mer än dagens 7 meter. Både brandmyndigheter och byggnadsinspektören har anmärkt på detta och sökanden skall enligt deras beslut färdigställa en brandvägg vid lastplatsen senast 31.12.2003. Sökanden bygger eventuellt ett tak över lastplatsen. Endast en liten del av markytan har hårdgjord yta i dagsläget men sökanden har planerat att förse lastningsplatsen med ett tätt underlag av betong och att asfaltera hela det färdigställda området och samtidigt införa lutning med separat avrinning för dagvattnet.

Lastningsplatsen för tankbilarna har en ny modern oljeavskiljare av modellen Labko Europek NS10 med ett alarmsystem för oljenivån och föregås av ett sandfilter Eurohek 4000, se bilaga 3. Oljeavskiljaren töms av Ålands Renhållning och de på området uppsamlade oljerestavfallet hämtas av Ålands problemavfall. Lastningsplatsen har returgasuppsamling av rökgaser som avleds via ett rör till området ovanför skyddsbassängen för evaporering (avdunstning) i luften. Lossningen av tankbåt från kaj sker enligt checklistor men returgaser uppsamlas inte vid lossningen. Fortum övervakar gasavgången till luften genom mätningar och har beräknat cisternernas hypotetiska och maximala utsläpp till luften. Bensinen t.ex. är en lätt flyktig vätska och hanteras under ständigt tryck av 1,5 bar i cisternen. Verksamheten genererar uppskattningsvis 8 ton gaser (VOC) per år. I dagsläget föreskriver lagstiftningen ännu inte att anläggningar med upplagring av bränsleprodukter under 25 000 ton ska återvinna gaserna. För att minska gasutsläpp kommer sökanden att installera s.k. flytande tak i cisterner där lätt flyktigt bränsle förvaras.

Sökanden har för avsikt att förbättra kajen på området med bl.a. en bassängkant och oljeavskiljare. I nuvarande form uppsamlas bränslepillet vid lossning manuellt med kärl under rörskarvar och ventiler.

Utformningen av utrustning som finns på ett depåområde för flytande bränsleprodukter skall följa de SFS-standarder som är reglerade i lagen om brännbara vätskor (FFS 313/1985 med ändringar).

Platsen för verksamheten och miljöns tillstånd

Områdets placering

Området vid Färjsundet i Godby by har inte något bostadshus som rågrannar. Närmaste rågranne är kommunens småbåtshamn som har tre långa bryggor och fyra båthus samt upplagsplats för fritidsbåtar. Hamnen används numera för fiskebåtar. Efter småbåtshamnen i nordost ca 200 meter från anläggningen finns två bostadshus med åretrunt boende. Dessa är i nuläget beroende av den enda infartsvägen som finns till området. Vägen till området är smal, krokig och grusad. Den följer delvis terrängen och går delvis över fylld mark. Norr om bostadshusen finns flere fritidshus och därefter följer kommunens badstrand vid Inböleviken. Väster om lagret är markområdet jordbruks- och skogsmark. Söder om lagret är markområdet berg och skogsmark. I öster finns det vattenområde, Färjsundet, som gränsar till Haraldsby strandområde. Genom berört vattenområde går en farled till Bartsgårda tork och hamn. I söder avgränsas området av ytterligare en väg som leder till Keskos sädesförråd och en gammal sågtork med virkeshamn.

Området har inte schaktats eller fyllts i nämnvärd grad, eftersom tidigare arrendeavtal förbjudit alla sådana ingrepp som kan påverka förfulande eller förstörande i omnejden. Från nordostlig riktning syns cisternerna tydligt p.g.a. höjd förhållandet, som varierar mellan 0,5 till 8 meter, har utnyttjats som naturlig grund för cisternerna. Som exempel har det bergiga terrängförhållandet fått styra så att cisternerna ligger på olika höjder +5,50, +5,71, +5,87, +7,00 och +7,50 meter över havet. Kontors- och lagerlokalen ligger på + 3,20 meter.

Sydöstra spetsen på området är i naturtillstånd och är reserverat som skyddszon i byggnadsplanen. Den befintliga växtligheten karakteriseras av bergig blandskog, där tall och björk är de dominerande trädslagen. Mot stranden är terrängen planare och trädbeståndet ändras till fullvuxna lövträd som skyddar området väldigt bra. På området finns inte någon särpräglad biodiversitet som är skyddad enligt lag. Mot sydost ligger färjsundsbron och här stiger terrängen brant till 30 meter och det barrskogsbeklädda berget dominerar blickfånget i hela omnejden. Från den nordöstra riktningen syns cisternerna tydligt. Sökanden har dock planerat att bibehålla ungefär samma profil för området, då gamla och nya planlagda cisterner är placerade i en grupp med ungefär likartade totalhöjder. Cisternernas största tillåtna höjd får vara + 10,5 meter från markytan.

Kajplatsen

På stranden som delvis är fylld, finns fullvuxna björkar som skyddar området i den nordvästra riktningen. I gränsen mellan fyllningen och vattnet finns en stödmur av betong. Vid anslutningen på kajen mellan båten och depåns rörsystem finns inte något spillskydd. Rören som leder till cisternerna ligger ovan jord men om ett läckage skulle uppstå finns inget som hindrar oljan att nå mark och vatten. Länsar läggs inte ut i förebyggande syfte vid lossning. Det finns dock länsar inom området i fall att det skulle hända en olycka. Ett dike som följer vägen till hamnen passerar i lagrets södra hörn, under vägen till lagerområdet och fortsätter tvärs under området ner till sjön.

Fartyg och farled

Transporterna till och från anläggningen sker med tankfartyget MT Tankos som är registrerat i Nådendal och ägs av företaget B-S tankos Oy i Pargas. Fartyget som har kapacitet för 350 tons dödvikt kan ta upp till tre olika bränsleprodukter samtidigt. Fartyget är registrerat för inomskärstrafik och genomgår hamnstatskontroll var sjätte månad och kontrolleras på varv vartannat år i enlighet med lagen om fartygssäkerhet (FFS 370/95). Fartyget följer en av Sjöfartsverket anlagd farled genom Färjsundet över Lumparsund ut mot Skiftet. Farleden går genom Lumparn som anses vara ett särskilt känsligt och skyddsvärt vattenområde samt passerar tätt intill ett naturreservat och Natura 2000 område

vid Tingön. Sökanden uppger att man brukar ha trafikuppehåll under värsta istiden i januari-mars beroende på väderförhållanden. Enligt 4 § i lagen om förhindrande av vattenförorening förorsakade av sjötrafik (300/79) åligger det Sjöfartsverket att begränsa fartygens trafik på finskt vattenområde, då begränsningen på grund av väderleks- eller isförhållanden eller fartygets skick eller dess storlek med hänsyn till farvattnen är påkallad för undvikande av uppenbar risk för vattnets förorening. Vanligtvis är det dock det anlåtande bolaget som reglerar avgångarna.

Vattenområdet trafikeras förutom av sökandens transporter, av färjtrafik till andra företag såsom Ab Skogen, SOK torken, Keskos torken och Bartsgårda, vilka uppskattas av sökanden totalt uppgå till cirka 250 fartygsanlöp per år. Till Shells depå har tankfartyget hittills i år anlöpt 36 gånger, vilket skulle motsvara ca 15 % av användningen av farleden.

Områdets tillstånd och användbarhet

Området är belastat av den tidigare verksamheten och det eventuella spill som uppkommit i verksamheten. För upplag av lätta oljeprodukter kan verksamheten anses ge upphov till viss förorenande av närområdet, det har dock alltid varit sökandens ansvar att begränsa verkningarna av verksamheten och utföra sanering vid behov. Klassificering av berört markområde kan med kunskap om vilken tillståndspliktig verksamhet som pågått och de kända föroreningarnas grad och verkan, begränsa markanvändningen till mindre känslig markanvändning med grundvattenskydd d.v.s. marken kan användas för t.ex. kontor, industrier eller vägar. Detta innebär att befintlig verksamhet enligt byggplan och drifttillstånd kan pågå på området dock så att området och grundvattnet skyddas med hjälp av förebyggande åtgärder. Arrendområdet är inte beläget inom fastslaget viktigt grundvattenområde eller skyddsområde för ytvattentäkt.

Buller, trafik och annan belastning på området

Andra verkningar som kommer av verksamheten är buller från maskiner vid anläggningsarbetets utförande och kontinuerlig verksamhet. Men bullerpåverkan från anläggandet kan minimeras genom val av tystare arbetsmetoder och inverkan på allmänna och enskilda intressen begränsas genom att arbetet utförs under lämplig tidpunkt på dagen under vardagar.

Verksamhetens verkningar på miljön, naturen och människors hälsa

Verkningar på naturen och naturskyddsvärden

Verksamheten är lokaliserad på ett naturligt bergsmassiv. De befintliga cisternernas hållbarhet beror på vilken typ av påfrestning de utsätts för, ifall sprängning skulle utföras på platsen skulle risk för sättningar, sprickor eller annan typ av läckage kunna uppstå. Sprängning får således inte utföras på området. De faktiska stålgodset i cisternerna och underhåll samt kontroll av detta är det enda sättet att förhindra läckage av de upplagrade bränsleprodukterna till närmiljön och därmed förhindra påverkan av naturen.

Enligt forskning på kolväteföreningar känner man till att petroleumkolväten påverkar en rad processer i organismer och man kan därmed lätt bedöma hälsoriskerna av dessa. För ekotoxiciteten däremot finns få uppgifter och miljöriskerna är svårare att bedöma. För att bedöma verkningar i naturen måste man alltså göra en bedömning av möjliga spridningsvägar, bioackumulerbarhet samt upptag i organismer från omgivande media, (vatten, jord eller sediment) samt florans förändring via mutagena effekter. De exponerade grupperna vid mindre känslig markanvändning med grundvattenskydd antas vara personer som vistas på området under sin yrkesverksamma tid samt barn endast tillfälligt. Skyddsnivån för denna typ av markanvändning ger möjlighet för odling t.o.m. av prydnadsväxter och skydd av djur som befinner sig på området samt att ekosystem i närbelägna ytvatten skyddas.

Utsläpp av flyktiga organiska föreningar och hälsorisker

Flyktiga organiska ämnen (s.k. VOC) från bensen och andra bränsleprodukter på området uppgår uppskattningsvis till ca 8 ton per år. Om samtliga länder i gemenskapsländerna EU skulle släppa ut VOC:s utan begränsningsåtgärder skulle dessa vara ca 10 miljoner ton per år. VOC:s från anläggningar i EU för lagring av bensen utgör ca 500 000 ton per år eller ca 5 % av de sammanlagda VOC utsläppen som människan förorsakar (direktiv 94/63/EG). Användning av ångåtervinningsanläggningar kan säkerställa en väsentlig minskning av avdunstningseffekterna då VOC släpps ut i området kring upplagrings- och distributions-system för bensen, inte minst genom återvinning av förflyktigade gaser.

Målreferensvärdet, för den totala årliga förlusten av bensen till följd av lagringen av bensen och påfyllnad av varje behållare vid ett upplag, är under 0,01 viktprocent av den årliga volymomsättningen bensen. Detta värde ska enligt Stadsrådets beslut 468/1996 om begränsning av utsläpp av flyktiga organiska föreningar vid upplagring och distribution av bensen, tillämpas på befintliga behållare vid upplag fr.o.m. 1 januari 1999 då volymomsättningen överstiger 50 000 ton, från 1 januari 2002 om omsättningen är 25 000 - 50 000 ton samt från 1 januari 2005 på alla andra befintliga behållare.

Samma tidpunkter för de olika storleksvolymerna gäller för de begränsande utsläppsbestämmelserna som införts i fråga om ångåtervinningsanläggningar eller någon annan teknisk anordning avsedd för behandling av ångor. De bestämmelserna stipulerar att den genomsnittliga koncentrationen av ånga per timme av gaser får vara högst 35 gram per normal kubikmeter per timme, enligt definition i EU direktiv 94/63/EG.

VOC-utsläpp bidrar till bildandet av fotokemiska oxidanter, t.ex. ozon, som i hög koncentration kan skada människors hälsa, växter och material. Vissa flyktiga kolväten från bensen klassificeras som giftiga, cancerframkallande eller teratogena (fosterskadliga). Vanliga symptom hos person som exponerats är huvudvärk och illamående p.g.a. ämnets inverkan på det centrala nervsystemet. I tabell 2 listas några hygieniska gränsvärden för utsläpp av vissa ämnen till luften enligt arbetsskyddsmyndigheternas rekommendationer.

Tabell 2: Arbetsskyddsmyndigheternas gränsvärden för kolväten i luft.

Ämne	HTP (8 h) mg/m ³	HTP (15 min) mg/m ³
Bensen	16	48
Toluen	190	290
Xylen	440	660
Etylbensen	220	330
Tot. Bensinkolväten (Sverige)	200	300

Spridning av bränsleprodukterna och hälsorisker

Diesel och lätt brännolja avdunstar inte lika lätt som den flyktiga bensen och dessa löser sig svårligen i vatten. Spridning av oljeförening från spill med förorenat vatten kan dock ske. Yt-, regn- och smältvatten som rinner bort från området kan föra med sig kolväten till ett större område i omgivningen. Denna spridning sker enligt mark- eller bergprofilen. Ytvatten med en förorening av opolära alifatiska kolväten över 1 mg/l och grundvatten med en halt av opolära alifatiska kolväten eller totalt exalterbara aromater över 1 mg/l bedöms vara mycket allvarligt förorenade. För övriga oljeföreningar gäller strängare gränsvärden för koncentration i vatten. I Naturvårdsverkets rapport 4889/1998 tabell 5, se bilaga 4, anges för grundvatten riktvärden för opolära alifatiska kolväten och för totalt extraherbara aromatiska ämnen på 0,1 mg/l. Av kolväteföreningarna är det framförallt de aromatiska (kolväteföreningar som innehåller bensen) som ger skador vid exponering och flera av de polyaromatiska kolväteföreningarna (PAH:erna) är cancerogena.

Som tillsatser i bensen används additiver som ETBE (etyl-tertiär-butylter bl.a. MTBE), 1,2-

diklorethan och 1,2-dibrometan. De är alla flytande, giftiga och vattenlösliga ämnen. Dess vattenlöslighet är ett stort problem då de kan dra med sig kolväten från bensinen i vattenfasen och därmed öka även deras spridning i miljön. Ämnen som tensider och organiska kalium- eller natriumföreningar har numera ersatt bly (tetraetylblead m.m.) som tillsats i bensin, då den fasades ur användning kring 1994-1995 främst p.g.a. beslut från myndigheter om blyets hälsorisker vid spridning i vår miljö. Det är idag förbjudet att släppa ut blyhaltig motorbensin på marknaden. Innehållet av tillsatsämnen i motorbensin och dieselolja skall för respektive ämne följa kvalitetskraven för bensin enligt lag (FFS 1271/2000 antagen på Åland genom ÅFS 18/2002).

Kontroll av verksamheten och dess verkningar

Kontroll och rapportering

Företaget har egna manualer med säkerhetsföreskrifter, verksamhetsprinciper och kemikalie-informationsblad. Stickprovtagning för att fastställa produktgaranti görs på platsen genom test av bränsleprodukternas flampunkt samt specifika vikt. Sökanden skickar tre stycken vattenprover fyra gånger per år för kontroll av olika kolvätehalter från eventuella utsläpp av bränsle, till laboratoriet Paavo Ristola Oy. Företaget Fortum övervakar gasavgången till luften genom mätningar och har beräknat cisternernas hypotetiska och maximala utsläpp till luften.

Oy Shell Ab:s verksamhet vid oljeupplaget har certifierat sig för HSE(Q) hantering av risksystem och är ackrediterade enligt ISO 9002-1988 och 14001-standard av Lloyd's i London. Ackrediteringen följs upp med två års intervaller genom s.k. revideringskontroller då övervakande inspektörer följer upp att systemet efterföljs.

Genom Finlands standardiseringsförbund upprätthålls en i Finland gällande standardisering avseende teknisk information för de anordningar och utrustningar som av säkerhetsskäl bör hålla en viss standard. Samtliga komponenter i verksamheten skall vara enligt Finlands standardiseringsförbunds standarder (SFS) och dessa är implementerade genom lagstiftning.

Övervakning av säkerhetsföreskrifter och lagar om förebyggande av olyckor ankommer på brand- och säkerhetsmyndigheten medan miljöbyrån vid Ålands landskapsstyrelse övervakar miljötillstånden.

Vid ankomsten checkas tankfartyget och lossning sker enligt företagets eget checkningsprotokoll och alla dokument i verksamheten sparas.

Åtgärder för förebyggande av olyckor

Sökanden hävdar att 95 % av de olyckor som sker i upplagringsverksamheten beror på misstag av den mänskliga faktorn och att bästa förebyggande av olyckor sker genom att utbilda och skola personalen kontinuerligt. Kontroller av utrustningarnas skick och tillräckligt underhåll av dem är också viktiga förebyggande åtgärder i upplagringsverksamheten. Verksamheten skall dessutom utföras med för ändamålet avsedda och godkända redskap, maskiner och fartyg för att förhindra uppkomsten av olyckor.

Miljökonsekvensbedömning och miljöberättelse

Miljökonsekvensbedömning behöver ej uppgöras i detta ärende. Den information och utredning som enligt 5 § landskapsförordningen om miljöberättelser och miljökonsekvensbedömningar (10/2000), skall ingå i miljöberättelsen till detta beslut, finns i beslutstexten.

BEHANDLING AV TILLSTÅNDSANSÖKAN

Kungörelse

Ansökan kungjordes under tiden 11.10.2002 - 01.11.2002 vid kommunkansliet i Finströms kommun och Ålands landskapsstyrelses anslagstavlor. Kungörelsen fanns införd i Tidningen Åland och Nya Åland. Alla kända sakägare delgavs kännedom om ansökan per brev. I kungörelsen och delgivningen framgick att envar hade rätt att skriftligen yttra sig över ansökan inom ovannämnda tid.

Yttranden

Yttrande inlämnat av Godby fiskelags styrelse, Godby vattenområde Rnr 876:1, inkom 28.10.2002

Godby fiskelag konstaterar att verksamheten vid Shells lager redan nu stadigt har ökat och att även mängden flytande bränsle som passerar lagret måste ha ökat. Fiskelaget vill påtala de risker som alltid förknippas med transporter av produkter som det är frågan om i det här fallet. Lumparn och dess vikar utgör det viktigaste lek-, uppväxt- och tillhålsområdet för gösen i landskapet. Ett oljeutsläpp i området skulle kunna medföra stora skador på fiskbestånden för många år framöver. Enligt fiskelagets styrelses bedömning utgör farleden från Lumparn upp till Godby ingen säker transportled, farleden är obelyst och trafikerats livligt av fritidsbåtar under en stor del av året. Fiskelaget ifrågasätter även om man lagt tillräckligt stor vikt vid vissa säkerhetsfrågor då man föreslagit radarförsedda bojar i den miljökonsekvensbedömning som utförts. Fiskelagets bedömer att storleken på eventuella utsläpp bör ställas i relation till området där den sker och att även mindre tankfartygsolyckor kan förorsaka stora men. En ökad trafik ökar olycksrisken. Fiskelaget uppmärksammar på ett skadeståndsansvar om ett utsläpp skulle ske i området.

Yttrande inlämnat av fastighetsägare Lola Karlsson, Kerstin H Karlsson och Sven-Erik Karlsson, inkom 31.10.2002

Fastighetsägarna Lola Karlsson m.fl. konstaterar att det i den omedelbara närheten av upplagringsområdet finns flera fritidshus, vilka ifråga om de men som kan förorsakas dem, kan jämföras med renodlade bostadshus. Enligt ansökan skall skyddsbassängväggen vara av vattentät betong, men då bassängväggen torde vara ytterst gammal anser Lola Karlsson m.fl. att den absolut inte kan vara ett godtagbart skydd för det ändamål den avses till. Vidare anser man att cisternerna skall vara dubbelmantlade och klassificerade enligt gällande lagar och bestämmelser samt att de utrustas med flytande innertak. Anläggningen bör dessutom byggas som ett slutet system så att alla gaser tas tillvara, antingen i båtarna eller i bilarna. Anläggningen ska vara försedd med alarm som varnar för utsläpp. Lola Karlsson m.fl. saknar en utredning över eventuell sprickbildning för berggrunden där cisternerna står. Med hänsyn till den farliga karaktär som verksamheten har bör slutlig miljökonsekvensbedömning göras.

Yttrande inlämnat av fastighetsägare Karl-Gustav Falkenbergh, Falkenberg Rnr 3:61, inkom 01.11.2002

Karl-Gustav Falkenbergh framhåller att då byggprojektet innefattar uppförandet av två stycken nya oljecisterner med de maximala höjderna på +5,71 m samt +5,80 m då de placeras på de gamla cisternernas grunder föreligger marginell höjdskillnad i jämförelse med befintlig oljecistern som redan har +5,50 meters höjd från marken. Enligt kartskiss finns ytterligare två oljecisterner byggplanerade på vardera 1000 m³ i volym och ca 10,5 meters höjd, men utan markhöjdsangivelser. Om Oy Shell Ab avser att uppföra även dessa

kan motiv för sprängning föreligga.

Yttrande inlämnat av fastighetsägare Knut Söderlund, Källsäng Rnr 3:14, inkom 01.11.2002

Knut Söderlund anser att verksamheten har en negativ inverkan på området vad gäller miljön, boendet, värdet på närliggande lägenheter och säkerheten. Lagringsplatsen ligger invid stranden och utsläpp skulle med stor sannolikhet rinna ut i Färjsundet. Biltransporterna till och från lagret utgör en stor risk då de är hänvisade till en smal väg med en brant backe som under vintertid inte är en säker transportled. Vid en eventuell olycka på nämnda vägnavnitt finns det inte någon alternativ väg till och från fastigheten vid Imbölevägen. En ökad hantering med där tillhörande fartygs- och biltrafik påverkar även boendemiljön negativt. Från Knut Söderlunds strandfastighet kommer utsikten över området i allt större utsträckning att domineras av tankbåtar. Verksamheten innebär även ett hot mot rekreationsmöjligheterna såsom bad och fiske i lägenhetens andel av det samfälliga vattenområdet erbjuder. Knut Söderlund anser att dessa faktorer kommer att ha en negativ effekt på lägenhetens värde som bör kompenseras innan tillstånd för verksamheten beviljas.

Utlåtanden

Miljöprövningsnämnden har begärt utlåtande från Finströms kommun och miljöbyrån vid Ålands landskapsstyrelse.

Utlåtande från miljöbyrån vid Ålands landskapsstyrelse, inkom 11.11.2002

Landskapsstyrelsen samtycker till de planerade förbättringarna av anläggningen. De anser att det är viktigt att tillse att cisterner och rörledningar byggs in på ett sådant sätt att olja inte kan förorena mark eller vatten vid spill eller läckage. De bränslegaser som uppstår vid lagret släpps ut i luften, ca 10 ton VOC per år, men man borde istället överväga mellanlagring eller annat omhändertagande. Saneringsmaterial skall finnas nära tillgängligt när fartygen lossas och även där tankbilarna lastar. Vid reparationer och annat arbete på området ska oljeavfall samlas upp direkt och inte ledas till oljeavskiljaren för uppsamling, för att inte i onödan belasta oljeavskiljaren. Fordonstvätt med tvättmedel kan försämra oljeavskiljarens funktion. Tvätt av tunga fordon medför att miljöfarliga ämnen kan följa med vattnet ut ur oljeavskiljaren och är också en onödig belastning på oljeavskiljaren. Landskapsstyrelsen anser vidare att det sanitära avloppssystemet ska uppfylla dagens krav på avloppsrening och att tillståndshavaren ska upprätta ett kontrollprogram.

Utlåtande från Finströms kommun, inkom 20.11.2002

Kommunstyrelsen förordar bifall till Oy Shell Ab:s anhållan om tillstånd för upplag av flytande bränsle vid Färjsundet i Godby.

Förklaring

Oy Shell Ab:s förklaring som inkom 19.04.2002, innehåller följande,

Utlåtande från miljöbyrån, landskapsstyrelsen 05.11.2002

Sökanden bemöter frågorna från landskapsstyrelsen genom att hänvisa till att rörledningar och cisterner byggs enligt FFS 313/85 och dess uppdateringar samt förordningen om industriell hantering och upplagring av farliga kemikalier FFS 59/1999. Gällande utsläpp av bränslegaser följs Stadsrådets beslut om begränsning av utsläpp av flyktiga organiska föreningar vid upplagring och distribution av bensin (FFS 468/1996) och Handels- och industriministeriets beslut om hantering och upplagring av bensin (FFS 471/1996). Vid byggandet följs bl.a. följande av Finlands Standardiseringsförbund standarder; cisterngrunderna SFS 2679, cisternerna SFS 2737 och SFS 2740, oljelager och olje-hanteringsplatserna SFS 3350, brandfarliga vätskors rör SFS 3356 och brandsläcknings-utrustningarna SFS 3357 o.s.v. Uppsamling av produkter som kommer vid reparationer av

rör eller annat tas till vara och returneras till motsvarande cistern i största möjliga mängd. Fordons tvätt sker inte kontinuerligt utan endast i undantagsfall. Som oljeavskiljare har installerats Labko EuroPEK NS10 som är utrustad med en filtermodul som klarar av även biltvätt. Oljeavskiljaren är utrustad med PEK 3001 övervakningssystem, sandavskiljare och automatisk avstängningsventil o.s.v.

Yttrande från Godby fiskelag, 28.10.2002

Sökanden uppger att det i dagens läge anlöper olika handelsfartyg till andra företag såsom AB Skogen, SOK torken, Kesko torken, Shell och Bartsgårda, vilka totalt uppgår till cirka 250 fartygsanlöp. Till Shell har i år tills den 20.11.2002 anlöpt 36 stycken fartyg, vilket motsvarar 15 % av användning av farleden. Shell har ända sedan 23.12.1999 anhållit av Skärgårdens sjöfartsdistrikt att förbättringar av farleden utförs. Sökanden samtycker med fiskelaget att förbättringar bör säkerställas på farleden. Oy Shell Ab använder endast tankbåtar som fyller alla internationella bestämmelser och krav. Fartygen granskas även av Oy Shell Ab enligt bolagets egna bestämmelser och krav som anses vara strängare än de internationella. Oy Shell Ab har vid kontrakt med V-S Tankos Ab krävt en 15 milj. \$ garanti för olyckshändelser.

Yttrande från Lola Karlsson m.fl., 31.10.2002

Sökanden hänvisar till vad lagstiftning och författningarna bestämmer om verksamheten. Nya cisternerna med utrustning byggs och renoveras enligt SFS standarderna som fyller EU kraven.

Yttrande från Karl-Gustav Falkenberg, 01.11.2002

Sökanden hänvisar till att för byggande av de 2 stycken nya 1000m³ cisterner har ännu inte tagits ett slutligt beslut. Cisternerna kommer att användas av statens Försörjningsberedskapscentral för att säkra att en viss bränslevolym finns tillgänglig på Åland om en kris uppstår, inte för att öka genomströmningen av produkter i lagret. Cisterngrunderna kommer att byggas på en mycket lägre marknivå på grund av att nivån på berget är avsevärt lägre vid den tänkta byggplatsen. Sprängning behöver inte göras, eventuella små bergsklackar avlägsnas med borrhål som fylls med expanderande ämnen. Sökanden menar att beredskapslagstiftningen som trädde i kraft i juni 2002 är under förhandling och avgör byggandet av cisternerna.

Yttrande från Knut Söderlund Källsäng Rnr 3:14, inkom 01.11.2002

Oy Shell Ab började med verksamheten på nuvarande plats 1926 då cisternerna 1 och 2 installerades, under namnet Finska petroleumimportaktiebolaget Masut. År 1954 tillkom cistern nr. 3 och 1958 ytterligare cisternerna nr. 4 – 6. Sökanden säger att huruvida området runt omkring har exploaterats påverkar den verksamheten som pågår i upplaget och att var och en vid byggstart varit medveten om företagets verksamhet sedan tidigare. När man har bestämt sig att bygga och besitta mark, så har de medvetet godtagit medföljande ändringar i Oy Shell Ab:s verksamhet på lager området. Sökanden anser att den backiga vägen till lagret inte kan anses vara mera farlig att köra nerför än andra backar som tankbilarna hamnar att köra på Åland. Sökanden menar att ny väg till stranden från ett annat håll är på kommande av kommunen. Tankbåtarna som anlöper till Godby ser från långt håll ut som alla andra i samma storlek varande fartyg och att de utgör ca 15% av trafiken på farleden.

För att erhålla omedelbar verkställighet av beslutet önskar Oy Shell Ab ställa en garantisumma på 25 000 euro till Ålands miljöprövningsnämnd till dess att beslutet vunnit laga kraft.

ÅLANDS MILJÖPRÖVNINGSNÄMNDENS AVGÖRANDE

Miljöprövningsnämnden beviljar Oy Shell Ab miljötillstånd för att ha verksamhet i projektanläggning till att upplagra lätta flytande bränsleprodukter vid Pehrsberg 1:2 vid Färjsundet i Godby by i Finströms kommun enligt nedanstående omfattning och villkor.

Som stöd för avgörandet har miljöprövningsnämnden tillämpat 2, 11, 22 och 24 § landskapslagen om miljöskydd och miljötillstånd (30/2001) och 6 kap. 4 och 28 § vattenlagen för landskapet Åland (61/1996). Övriga paragrafer som tillämpas i beslutet ses under skild rubrik.

Oy Shell Ab:s miljötillstånd omfattar följande:

- a) Att ha upplagring av flytande bränsleprodukter om högst 4 500 m³.
- b) Att uppföra två nya cisterner på området samtidigt som tre av de äldre avlägsnas.
- c) Att ansvara för och upprätthålla att gränserna för förorening hålls inom gränsvärdena för markområdet Pehrsberg 1:2, då klassificering av marken för industriområdet sätts till av naturvårdsverkets rekommenderade gränsvärden för halter i sådan markanvändning. Gränsvärden beslutas gälla för mindre känslig markanvändning med grundvattenskydd (MKM med GV), och är enligt Tabell 4 i publikationen ”Förslag till riktvärden för förorenade bensinstationer”, Naturvårdsverket och Svenska petroleum institutets rapport 4889/ 1998, se bilaga 4.
- d) Att tillståndshavaren skall efterfölja stadganden i miljöskydds- och miljötillståndslagen och annan berörd lagstiftning samt nedanstående villkor.

Svar på preciserade bestämmelser och utlåtanden

Miljöprövningsnämnden bedömer att en miljökonsekvensbedömning inte behövs som underlag för beslut. Miljöprövningsnämnden förkastar alla anspråk på kostnadsersättningar.

Villkor

Åtgärdsförpliktelser

1. För verksamheten skall alla anvisningar och föreskrifter som reglerar verksamheten följas. Speciellt skall man följa de lagar om förebyggande av olyckor samt aspekter om förebyggande av säkerheten för att förhindra så att förorening av miljön uppkommer, då den strängaste lagen för gränsvärden, kvalitetsnormer och andra krav för verksamheten gäller. Även förordningar och bestämmelser som utfärdas efter att ett tillstånd beviljats och är strängare än villkoren i tillståndet ska iakttas.
2. Verksamhet på området får utföras helgfria vardagar mellan klockan 07.00-22.00 samt helgfria lördagar mellan 07.00-20.00. Arbetet får dock pågå endast till 20.00 vardag före helg.
3. Bullernivån som verksamheten ger upphov till utomhus invid närliggande bostadsbebyggelse får inte överstiga 50 dB(A).

Utsläpp och provtagning

4. Tillståndshavaren är ansvarig för att yt- och grundvatten på området hindras från att förorenas av bränsleprodukter.

Därför ska grundvattnets höjd och -strömning, eventuella sprickbildningar i berget samt avrinningsriktning i området undersökas. Utgående från undersökningsresultatet skall tillräckligt antal grund- och dräneringsvattenprovror installeras för uppsamlande av vatten så att representativa vattenprov, som visar om det sker läckage till grundvattnet, kan tas enligt ett av tillsynsmyndigheten godkänt provtagningsprogram.

Eventuella oljespill, -avfall eller läckor skall omedelbart åtgärdas. Kontinuerlig kontroll av dräneringsvatten och vatten som avleds från oljeavskiljaren skall ske enligt befintligt provtagningsprogram. Tillståndshavaren ska lämna in ett förslag till nytt provtagningsprogram för moment två och tre till tillsynsmyndigheten inom två månader från att detta beslut trätt ikraft.

Som gränsvärde för oavsiktliga utsläpp av förorenat vatten i naturen sätts till en total oljehalt i vattnet på högst 1 mg/l och som saneringsgräns för behandling av vatten som förorenats av verksamheten sätts till en total oljehalt i vattnet på 2 mg/l.

5. Tillståndshavaren skall lämna in ett förslag till tillsynsmyndigheten om ett provtagningschema över området för fastställande av eventuella markföroreningar. Vid provtagningen skall markens ungefärliga föroreningsgrad fastställas och eventuella åtgärder enligt de övriga villkoren i detta beslut vidtas om gränsvärden för mindre känslig markanvändning med grundvattenskydd, se bilaga 4, överskrids.
6. Allt sanitärt avloppsvatten från kontors- och andra personallokaler skall ledas till ett av myndigheterna godkänt slutet system för avloppsvatten. Till systemet skall finnas en trafikerbar väg för tömningsfordon. Avloppssystemet skall tömmas tillräckligt ofta, minst en gång per år, och föras till en av myndigheterna godkänt reningsverk för behandling.
7. Utsläppen av lätt flyktiga kolväten med gaserna på området skall undersökas som total utsläppsmängd under verksamhetsåret. Tillståndshavaren skall åtminstone utföra mätningar enligt nuvarande metod så att bestämmelser i lagstiftningen om utsläppsvärden följs och kan uppskattas vid inspektion.
8. Flytande tak för minimering av gaser från cisterner som förvarar lätt flyktigt bränsle, t.ex. bensin, skall installeras senast den 31 december 2003.

Den genomsnittliga koncentrationen av ånga per timme avgaser får vara högst 35 gram per normal kubikmeter per timme fr.o.m. 1 januari 2005.

Målreferensvärdet på minst 0,01 viktprocent av den årliga volymomsättningen bensin ska följas fr.o.m. 1 januari 2005. Med målreferensvärde avses den totala årliga förlusten av bensin till följd av lagringen av bensin och påfyllnad av varje behållare vid ett upplag.

Ångåtervinningsanläggning eller någon annan teknisk anordning avsedd för behandling av ångor eller anläggning för mellanlagring av ånggaser skall installeras senast den 1 januari 2005 så att utsläpps begränsningarna av gaser till luft efterföljs.

Utrustning och avfall

9. Dimensioneringen av oljeavskiljare, sandavskiljare, ventilations- och provtagnings/granskningsbrunnar skall vara tillräcklig i förhållande till mängden av flytande bränslen som förvaras på området.
10. Skyddsbassängen skall dimensioneras enligt standard så att kapaciteten alltid överstiger den största cisternens volym enligt anvisningar. Skyddsbassängens skick ska vara sådant att den inte riskerar att läcka vid användning och området ska utmärkas tydligt samt i möjligaste mån skyddas med omgivande stängsel och räddningsstege för att förhindra att personolyckor kan ske på området.
11. Allt oljehaltigt avfall från oljeavskiljare och verksamhet vid upplaget skall hanteras och behandlas som farligt avfall och föras till en mottagare som har myndigheternas godkännande att ta emot ifrågavarande avfall. Annat avfall som uppkommer i verksamheten ska omhändertas på motsvarande sätt.

Kontroll av verksamheten

12. Tillståndsinnehavaren skall meddela tillsynsmyndigheten, miljöbyrån vid Ålands landskapsstyrelse om syner av utförda arbeten som kan ha påverkan på miljön, före och efter arbetsutförandet så att verksamheten kan synas. Nya cisterner och annan utrustning på området skall alltid synas av övervakande myndighet före ibruktagandet.
13. En förteckning över alla bränsleprodukter som lagrats på området, dess mängder, genomströmning och kemikalieinformation skall årligen för utgången av 31 januari, sändas till kemikalietillsynen, miljöhälsovården vid Ålands hälso- och sjukvård.
14. En speciell driftsjournal ska upprättats och innehålla anteckningar om miljö- och utsläppshändelser enligt villkoren i det här beslutet. Tillståndshavaren skall journalföra åtminstone datum, utförda provtagningar, analysresultat, olyckor och driftsstörningar, typ och mängd av upplagrat samt utgående mängd per dag av bränsle. Dokumentation som kan vara elektronisk skall finnas på plats och kunna uppvisas för övervakande myndighet vid inspektion. All dokumentation ska sparas minst fem år och vara tillgänglig på svenska.

Ansvar för verksamheten

15. Arbetena skall utföras med minsta möjliga påverkan på miljön och andra allmänna och enskilda intressen.
16. Tillståndsinnehavaren är ansvarig för skada, men och annan förlust av förmån som möjligen förorsakas av företaget.

Ändringar, sanering och nedläggning av verksamhet

17. Ifall tillståndshavaren avser att byta ut eller ändra i depåns utrustning skall en anmälan härom göras till övervakande myndighet, miljöbyrån vid Ålands landskapsstyrelse. Om tillståndshavaren avser att utföra väsentliga förändringar från i detta tillstånd upptagna verksamhetsbeskrivning skall man söka om ändring av miljötillståndet hos miljöprövningsnämnden före arbetsutförandena inleds.
18. Om tillståndsinnehavaren och tillsynsmyndigheten inte uppnår enighet beträffande kontrollprogram, driftsjournaler, underhållsarbeten, förbättring av utrustning eller utbyte av befintliga anordningar i upplagringsverksamheten kan ärendet återföras till Ålands miljöprövningsnämnd för avgörande.

19. Om tillståndshavaren har för avsikt att riva eller flytta övergripande byggnader, anordningar eller utrustningar skall man särskilt utreda markens föroreningsgrad och vid behov inkomma med en tillståndsansökan innehållande en saneringsplan för berört område.
20. Tillståndshavaren skall söka tillstånd för upphörande av verksamhet ifall området tas ur bruk. Med befintlig klassificering av markområdet för mindre känslig markanvändning med grundvattenskydd får området användas endast för de i byggnadsplanen avsedda verksamheterna och i befintligt skick inte bebyggas med bostäder.

Tillståndets giltighet, verkställande och säkerhet

21. Detta tillstånd är i kraft tillsvidare under förutsättning att tillståndshavaren innehar rätten till området. Tillståndsvillkoren skall dock vara enligt gällande lagstiftning varvid dessa bör revideras genom prövning vart tionde år räknat från den 26 november 2002.

Ansökan om revidering av villkoren skall inlämnas till Ålands miljöprövningsnämnd före sista januari det tionde året för att tillståndet skall fortsätta att gälla efter den 26 november samma år oberoende av om nytt beslut rörande villkoren erhållits eller inte. Dock så att de arbetsmoment som berör utbytet av tre cisterner mot två nya cisterner i detta beslut skall utföras inom tre år efter att detta beslut vunnit laga kraft. Om särskilda skäl föreligger kan tiden för utförandet förlängas på ansökan av tillståndsinnehavaren.

Tillståndet kan ändras av miljöprövningsnämnden även då det är nödvändigt för verkställigheten av internationella fördrag som är förpliktande för landskapet.

22. Detta beslut kan verkställas omedelbart i enlighet med 13 § 2 mom. miljöskydds- och miljötillståndslagen mot att tillståndshavaren ställer en av Ålands miljöprövningsnämnd godkänd bankgaranti om 25 000 euro under tiden till dess beslutet vunnit laga kraft.

Beslutsmotivering

Allmänna motiveringar

Ålands miljöprövningsnämnd har granskat miljötillståndsansökan och utlåtanden som anförts i ärendet samt förutsättningarna för beviljande av tillstånd. I avgörandet har miljöprövningsnämnden även i övrigt beaktat vad som bestämts om skydd av allmänna och enskilda intressen. Utlåtanden och yttranden har beaktats vid tillståndets avgörandet och nedan i motiveringen.

Miljöprövningsnämnden finner med beaktande av förutsättningarna i 6 kap. 22 § miljöskydds- och miljötillståndslagen samt syftet i 4 kap. 1 och 4 § vattenlagen, att verksamheten och tillhörande underhålls- och förbättringsarbeten får utföras enligt tillståndet så att ändamålet med företaget och dess verksamhet nås med minsta skada och olägenhet för miljön utan att kostnaderna för dessa hänsyn medför att företaget och verksamheten omöjliggörs.

Specificerade motiveringar

Miljöprövningsnämnden konstaterar att en miljökonsekvensbedömning enligt 6 § punkt j) landskapslagen om miljöberättelser och miljökonsekvensbedömningar (10/2000) inte behövs som underlag för beslut om byggande av lager för petrokemiska produkter där

lagringsvolymen är mindre än 5000 m³. För upprättande av oljedepå i landskapet Åland har dessutom två andra miljökonsekvensbedömningar (MKB), avseende placering av en oljehamn oberoende av vilket oljebolag som skulle inneha lagret, utförts tidigare. Staffan Westerlund färdigställde en MKB för landskapsstyrelsen i augusti 1991 och Ola Nyqvist gav ut den andra i oktober 1996 för Mariehamns stads räkning. I den sistnämnda MKB:n konstaterar utredaren bl.a. att utgående från att ingen kommun utöver Lumparland anmält intresse för att upprätta oljedepå att ”kommunernas utlåtanden i ärendet ger vid handen att det inte finns något område på Åland som är lämpligt för oljedepåverksamhet” speciellt då planeringsansvaret enligt Åländsk byggnadslag ligger på kommunerna.

Ett beslut om en alternativ placering för bolagets verksamhet skulle i dagens läge kräva att ett nytt obebyggt och icke förorenat område skulle tas i bruk. Vid ibruktagande av ett nytt område med ur vattenmiljöns synvinkel lämpligare placering nära det öppna havet och kortare farled till Finland genom mindre känsliga yttre vattenområden än befintligt vattenområde i Lumparn skulle det krävas andra miljöingrepp såsom anläggande av nya vägar och markområden för cisterner med tillhörande överfyllnadsbassänger, oljeavskiljare, dräneringssystem, pump-, rör- och lossningsanordningar samt eventuellt ny kajplats med muddringsutförande. Alla tillhörande moment för nyanläggning har betydande miljöpåverkan och exploateringseffekter på ett nytt område, vilket skall jämföras med den miljöpåverkan som risken för olycksfall under transporten till Färjsundet med flytande bränsleprodukter genom vattenområdet i Lumparn utgör. Den miljöpåverkan som upprätthållande av produktionsanläggningen innebär skulle vara ungefär densamma för en ny plats som den befintliga och beror till stor del av använda tekniska lösningar för lastnings och lossning samt begränsning av risken att olycksfall uppkommer i verksamheten, medan transportsträckor för bränslefrakter till och från ett upplag inom fasta Åland i stort sätt kan anses ge lika stora miljöeffekter. Miljöprövningsnämnden finner med det ovan sagda att med bästa tillgängliga teknik som enligt lagstiftningen kan tillämpas på ifrågavarande bransch, så att det är möjligt att hindra eller så effektivt som möjligt minska förorening av miljön som helhet, kan miljötillstånd beviljas på befintlig plats enligt de föreskrifter och anvisningar som givits i tillståndet.

Byggnadsplan för platsen i kvarteret 86 vid Färjsundet är antagen av Finströms kommunstyrelse den 15 november 1993 som oljedepå för befintligt upplag om 1 673,5 m³ lätta bränsleprodukter. Byggnadsplanen har senare ändrats att gälla även för anläggande av två nya cisterner. Sökanden har beviljats drifttillstånd för upplag av brännbara vätskor genom brand- och säkerhetsmyndighetens godkännande den 19.11.2002, samt arrendeavtal för området med befintligt upplag under förutsättning att cisternvolymen inte överstiger 4 500 m³ lätta bränsleprodukter t.o.m. 15.10.2018 genom förlängning av legoavtalet från den 28.09.1958 med markägaren Ålands landskapsstyrelse. Miljöprövningsnämnden beviljar därmed miljötillstånd för verksamhet enligt byggnadsplan på en befintlig plats där verksamhet pågått tidigare varvid verksamhetsutövaren anses organiserad på ett sätt som är tillräckligt och trovärdigt för fortgående framgångsrik skötsel av verksamheten med hänsyn till dess miljöaspekter och miljöskyddsprinciper.

Miljöprövningsnämnden konstaterar vidare att det i en utredning från Försörjningsberedskapscentralen i Helsingfors, publicerad i Ålands utredningsserie 1995:7, föreslagits att det bör ske en åtgärd för att höja Ålands försörjningsberedskap genom en eventuell säkerhetsupplagring av lätt brännolja så fort frågan om lokalisering av oljehamn fått en varaktig lösning. Då miljötillståndet innehåller villkor för förebyggande av miljöförorening, vilka ges med stöd av 25 och 26 § i miljöskydds- och miljötillståndslagen, beslutar miljöprövningsnämnden att nyttan av att ett upplag i den omfattning som nämns i beslutet upprätthålls vid Färjsundet är betydlig i förhållande till den skada, men eller annan förlust av förmån som härav kan följa.

Ersättning

Då miljöprövningsnämnden beviljar tillstånd till fortsatt verksamhet enligt kommunalbyggnadsplan anser miljöprövningsnämnden att verksamheten inte orsakar sådan skada som berättigar till ersättning enligt 60 § miljöskydds- och miljötillståndslagen eller lagen om ersättning för miljöskador (FFS 737/1994).

Beslutets verkställighet

Sökanden anhåller i sin förklaring av den 21.11.2002 om att beslutet verkställs omedelbart i enlighet med 13 § 2 mom. miljöskydds- och miljötillståndslagen. Miljöprövningsnämnden beslutar att sökanden erhåller miljötillstånd för projektanläggningen, trots eventuell sökande om ändring, omedelbart mot en säkerhet. Sökanden skall ställa en bankgaranti om 25 000 euro som säkerhet tills beslutet träder ikraft.

Nämnden finner att omedelbar verkställighet kan beviljas eftersom tillståndet gäller för en befintlig anläggning med utförande av verksamhet som redan pågår och innehar drift- och byggnadslov, så att verksamhetsidkaren kan fortsätta sina för verksamheten viktiga förbättrings- och underhållsåtgärder i den omfattning som nämns i beslutet.

Tillämpade lagrum

Landskapslag om miljöskydd och miljötillstånd (30/2001) 1, 2, 4 - 8, 11, 13 § 2 mom, 19, 22-29, 31 och 60 §.

Vattenlag för landskapet Åland (61/1996) 1 kap. 1 §, 4 kap. 1, 3 -8a §§, 5 kap. 2 §, 6 kap. 4, 17, 18 punkt o), 28 -29 §§.

Landskapsförordning om miljöskydd och miljötillstånd (35/2001), bilaga 1 punkt 6a).

Landskapsförordningen om miljöberättelser och miljökonsekvensbedömningar (10/2000) 5 §, 6 § punkt j).

Landskapsförordning om hälsovården (63/1973) 3 kap. 10 § punkt 15).

Förordningen om industriell hantering och upplagring av farliga kemikalier (FFS 59/1999 antagen på Åland genom ÅFS 48/1999) 46 §.

Stadsrådets beslut om begränsning av utsläpp av flyktiga organiska föreningar vid upplagring och distribution av bensin (FFS 468/1996).

Handels- och industriministeriets beslut om hantering och upplagring av bensin (FFS 471/1996).

Lagen om brännbara vätskor (FFS 313/1985 med ändringar).

Statsrådets förordning om kvalitetskrav för motorbensin och dieselolja (FFS 1271/2000 antagen på Åland genom ÅFS 18/2002).

Lagen om fartygssäkerhet (FFS 370/95).

Lagen om förhindrande av vattenförorening förorsakade av sjötrafik (300/79) 4 §.

Lagen om ersättning för miljöskador (FFS 737/1994).

Avgift

För detta tillståndsbeslut tas en avgift ut på 2523 euro plus annonskostnader på 483,49 euro.

Kungörelse av beslut

Tillståndsbeslutet sänds till sökanden med mottagningsbevis. Beslutet kungörs på Finströms kommuns och Ålands landskapsstyrelsens anslagstavlor och en kopia av beslutet finns under denna tid framlagd för allmänheten på kommunkansliet och på landskapsstyrelsens registratorskontor. Beslutet finns även tillgängligt på Ålands miljöprövningsnämnds hemsida www.mpn.aland.fi. Alla kända sakägare delges kännedom om beslutet per brev. I kungörelsen framgår att sakägare kan anföra besvär över lagligheten av beslutet hos Ålands förvaltningsdomstol.

Bilagor

1. Karta över området.
2. Godbys depå situationsplan 137-02-2, 30.04.2002.
3. Oljeavskiljare och rörsystem i marken.
4. Gränsvärden för mindre känslig markanvändning med grundvattenskydd i Tabell 4 och 5 i publikationen "Förslag till riktvärden för förorenade bensinstationer", Naturvårdsverket/Svenska petroleum institutet rapport 4889/1998.
5. Besvärsanvisning.

Underskrifter

Sigurd Lindvall
Ordförande

Erica Sjöström
Miljöhandläggare